

Sekretariat Wicemarszałek Senatu RP
Marii Pańczyk-Pozdziej
Wpłynęło dn. 30.06.2015
Nr. UPP/383 20/16 MF
Podpis.....m

Warszawa, dnia 26 czerwca 2015 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

DD5.054.12.2015.KSM

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 1.07.15
nr. 4061.....podpis.....

KANCELARIA SENATU Kancelaria Ogólna
30.06.2015
Wpł. Nr dz. UPP/383

Szanowna Pani
Maria Pańczyk-Pozdziej
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowne Pani Marszałek,

W związku z przesłanym przy piśmie z dnia 29 maja 2015 r. nr BPS/043-75-3246/15, skierowanym do Ministra Finansów Pana Mateusza Szczurka, oświadczeniem senatora Pana Jarosława Obremskiego, złożonym na 75 posiedzeniu Senatu w dniu 21 maja 2015 r., dotyczącym przewidywanych działań Ministerstwa Finansów w zakresie polityki fiskalnej prowadzonej wobec działających w Polsce podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego, poniżej przedstawiam wyjaśnienia poruszonych w oświadczeniu kwestii.

Jak wynika z oświadczenia, Pan senator Jarosław Obremski chciałby poznać stanowisko Ministra Finansów oraz przewidywane działania Ministerstwa Finansów w zakresie polityki fiskalnej prowadzonej wobec funkcjonujących w Polsce podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego. W związku z tym w swoim oświadczeniu Pan senator zadał następujące pytania:

1. Czy kwestia wyprowadzania pieniędzy korporacji poza granice Polski jest pod wystarczającą kontrolą? Czy argument mówiący o tym, iż próba kontroli zniechęci zagraniczny kapitał do inwestowania, jest według Pana Ministra uzasadniony?
2. Jakie są planowane zmiany w polityce podatkowej wobec zagranicznych podmiotów? Czy resort finansów zastanawia się nad zainicjowaniem wprowadzenia rozwiązań pokroju niemieckiego (maksymalnie 10% zysku na zewnątrz) lub postulowanego między innymi przez ZPP podatku obrotowego?

Odnosząc się do powyższych pytań wskazać na wstępie należy, iż Rzeczypospolita Polska jako kraj członkowski Unii Europejskiej zobowiązana jest do przestrzegania zasad dotyczących wspólnego rynku, w tym określonej w art. 63 **Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)**, zasady swobody przepływu kapitału, zgodnie z którą zakazane są wszelkie ograniczenia przepływu kapitału pomiędzy państwami członkowskimi UE oraz pomiędzy państwami członkowskimi UE a innymi państwami. Jak zatem należy wnosić, złożone przez Pana senatora Jarosława Obremskiego oświadczenie odnosi się do kwestii unikania i uchylania się od opodatkowania podatkiem dochodowym przez funkcjonujące w Polsce podmioty z udziałem kapitału zagranicznego, w tym wchodzące w skład globalnych międzynarodowych przedsiębiorstw (korporacji). Wskazać w związku z tym należy, iż przepisy ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: „**updop**”) oraz innych aktów prawnych

regulujących kwestie opodatkowania tym podatkiem nie przewidują żadnych szczególnych zasad podatkowych dotyczących podmiotów z udziałem zagranicznym. Podmioty te podlegają zatem takim samym regulacjom, jak pozostali podatnicy tego podatku i nie korzystają z żadnych ulg i preferencji podatkowych w podatku dochodowym z wyjątkiem tych ulg i odliczeń, które przysługują wszystkim podatnikom tego podatku. Podkreślić także należy, iż problemu uchylania się przez podatników od płacenia podatków, w tym poprzez stosowanie tzw. „cen transferowych”, finansowanie dłużne podmiotów zależnych, czy stosowanie sztucznych struktur optymalizacyjnych, nie należy utożsamiać tylko z firmami z udziałem kapitału zagranicznego i tylko z firmami wchodzącymi w skład globalnych, międzynarodowych korporacji. Problem ten bowiem w jednakowym stopniu dotyczy wszystkich podatników zarówno w Polsce, jak i w innych krajach.

Obecnie obowiązujące polskie przepisy podatkowe służące zapobieganiu zjawisku uchylania się podatników od opodatkowania podatkiem dochodowym zbliżone są do standardów międzynarodowych. Obejmują one przede wszystkim:

- prawo odmowy uznania przez organy podatkowe wydatku za koszt uzyskania przychodów, w przypadku stwierdzenia braku dowodów potwierdzających, że wydatek ten poniesiony był w celu osiągnięcia przychodów – art. 15 ust. 1 updop,
- prawo zwiększenia podatnikowi w drodze oszacowania jego dochodów lub zmniejszenia strat, jeżeli w następstwie występujących powiązań między podatnikiem, a innymi podmiotami – w tym zagranicznymi – podatnik dochodów nie wykazuje lub wykazuje je w zaniżonej wysokości – art. 11 updop,
- obowiązek szczegółowego udokumentowania zawieranych przez podatników transakcji z podmiotami powiązаныmi. W dokumentacji tej podatnik obowiązany jest określić m.in.: funkcje pełnione w danej transakcji i podejmowane ryzyka, określenie przewidywanych kosztów, formę i termin zapłaty, metodę i sposób kalkulacji ceny przedmiotu transakcji, a w przypadku umów dotyczących świadczeń (w tym usług) o charakterze niematerialnym – również określenie oczekiwanych korzyści ekonomicznych związanych z uzyskaniem tego rodzaju świadczeń – art. 9a updop,
- obowiązek opodatkowania w Polsce dochodów uzyskiwanych przez zależną spółkę kontrolowaną (regulacje CFC) celem zwalczania nadużyć podatkowych polegających na wykazywaniu dochodu generowanego z działalności prowadzonej w danym kraju, jako dochodu podmiotów mających siedzibę w państwach stosujących preferencyjne zasady opodatkowania – art. 24a updop.

Dodatkowo, podkreślić należy, iż w celu wyeliminowania najbardziej rażących przejawów tzw. agresywnej optymalizacji podatkowej, prowadzonej z wykorzystaniem schematów międzynarodowych, w ostatnich latach podejmowane były przez Ministra Finansów działania również na arenie międzynarodowej. Działania te polegały w szczególności na:

- rewizji zawartych przez Rzeczpospolitą Polską umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, w których przewidziana była możliwość fikcyjnego zaliczenia podatku pobieranego za granicą (tzw. klauzula *tax sparing*), tj. umów z Cyprem, Luksemburgiem, Czechami, Maltą, Singapurem i Malezją,
- wprowadzeniu w nowo zawieranych lub negocjowanych umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania klauzul zapobiegających wykorzystywaniu postanowień umownych lub ograniczających ich stosowanie w przypadku tworzenia sztucznych struktur lub podejmowania

transakcji, których jedynym celem jest skorzystanie z preferencji przyznawanych w tych umowach,

– dostosowaniu treści tych umów do aktualnego standardu OECD (np. umowy ze Szwajcarią, Kanadą, Islandią, Austrią, Belgią) oraz zawieraniu umów o wymianie informacji podatkowych z krajami i terytoriami stosującymi szkodliwą konkurencję podatkową.

Wskazać ponadto należy, iż w projekcie nowej Ordynacji Podatkowej, którą przygotowuje Komisja Kodyfikacyjna Ogólnego Prawa Podatkowego ma znaleźć się ogólna klauzula obejścia przepisów prawa podatkowego, która niewątpliwie mogłaby stanowić znaczący instrument prawny służący zwalczaniu nadużyć podatkowych, w szczególności w drodze tworzonych przez podatników tzw. „struktur optymalizacyjnych”, czyli działań, których jedyną bądź podstawową przesłanką jest uniknięcie zapłaty podatku. Przypomnieć należy, iż już w przeszłości podejmowane były działania celem wprowadzenia do polskiego porządku prawnego takiej ogólnej klauzuli, podobnej do tej, jaka praktycznie obowiązuje we wszystkich rozwiniętych systemach podatkowych, lecz zaproponowane przepisy nie znalazły wówczas akceptacji sędziów Trybunału Konstytucyjnego.

Ministerstwo Finansów ma jednak świadomość, iż podobnie jak najlepsze nawet przepisy prawa karnego nie zapobiegają popełnianiu przestępstw, tak również najlepsze nawet regulacje podatkowe nie zapobiegają próbom uchylania się podatników od opodatkowania. Z tego też względu prawidłowość deklarowanej przez podatników podstawy opodatkowania w podatku dochodowym w tym przez podmioty z kapitałem zagranicznym stanowi od dawna obszar zainteresowania organów kontroli skarbowej z uwagi na skalę zagrożenia interesów Skarbu Państwa.

Między innymi w 2014 r. w poszczególnych urzędach kontroli skarbowej zostały powołane Centra Kompetencyjne, działające w obszarach uznanych za - w znacznym stopniu - negatywnie oddziałujące na budżet państwa. W zakresie szeroko rozumianego transferu dochodów za granicę przez ponadnarodowe korporacje, centra kompetencyjne w trzech urzędach kontroli skarbowej odpowiedzialne są za obszary: cen transferowych, przenoszenia dochodów – optymalizacji, sklepów wielkopowierzchniowych, zakładów osób zagranicznych. Centra Kompetencyjne odpowiadają za analizę ryzyka, koordynację postępowań kontrolnych prowadzonych przez urzędy kontroli skarbowej, oraz zapewniają wsparcie merytoryczne.

W prowadzonej kontroli koordynowanej sklepów wielkopowierzchniowych do obszarów stanowiących potencjalne ryzyko nieprawidłowości podatkowych w zakresie transakcji z podmiotami powiązanymi Centrum Kompetencyjne zaliczyło m.in.: opodatkowanie udzielanych przez podmioty powiązane licencji, zagadnienia związane z opłatami za użytkowanie znaku towarowego, umowy o podziale kosztów obejmujące m.in. centra logistyczne, dystrybucyjne, usługowe, a także identyfikację i warunki usług finansowych świadczonych pomiędzy podmiotami w grupie. Sklepy wielkopowierzchniowe i hipermarkety były także objęte kontrolą koordynowaną w latach wcześniejszych.

Prowadzone są także m.in. postępowania koordynowane w zakresie cen transferowych oraz w zakresie przenoszenia dochodów – optymalizacji. Postępowaniami tymi objęte są duże podmioty działające w ramach ponadnarodowych korporacji, w których występują powiązania zagraniczne. Do zagadnień podlegających badaniu należy w szczególności: przeniesienie własności prawnej znaku towarowego poza granice kraju, prawidłowość wartości przekazanych znaków oraz racjonalności ekonomicznej przeniesienia ich do podmiotu z siedzibą o łagodnym reżimie podatkowym, nierynkowe układanie stosunków między podmiotami powiązanymi, przejęcia podmiotów i mogącą temu towarzyszyć restrukturyzację działalności, której

kluczowym obszarem ryzyka jest tzw. rebranding oraz stosowanie klucza podziału kosztów w związku z korzystaniem z wewnątrzgrupowych centrów usług.

Ponadto w celu wsparcia zadań dotyczących zapewnienia sprawnego i skutecznego współdziałania organów w zakresie kontroli podmiotów powiązanych w Ministerstwie Finansów został utworzony Zespół Zadaniowy do spraw Kontroli Podmiotów Powiązanych. Do zadań Zespołu należy m.in. określenie najistotniejszych obszarów wymagających ukierunkowania działań kontrolnych oraz wspomaganie realizacji zadań kontrolnych związanych z unikaniem podwójnego opodatkowania przez podmioty powiązane. Wypracowane przez Zespół rozwiązania są bezpośrednio wdrażane do praktyki kontroli prowadzonych wobec podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego, co bezpośrednio wpływa na podniesienie jej skuteczności.

Podstawowym celem szerokich działań organów kontroli skarbowej w omawianym obszarze, jest ochrona przed niezgodnym z prawem transferem dochodów za granicę kosztem budżetu państwa. Także ważnym aspektem działania jest wzrost świadomości dużych podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego o nieuchronności kontroli w przypadku stosowania przez nie agresywnych, niedozwolonych praktyk uchylania się od opodatkowania podatkiem dochodowym, który jest należny budżetowi państwa.

W pytaniu drugim oświadczenia poruszona została z kolei kwestia prac nad rozwiązaniami proponowanymi przez ZPP w zakresie wprowadzenia podatku obrotowego. Należy zwrócić przy tym uwagę, że w oświadczeniu nie wskazano założeń takiego podatku. Z informacji prasowych wynika jednak, że Związek Przedsiębiorców i Pracodawców (ZPP) postulował wprowadzenie podatku obrotowego w wysokości 1% pobieranego od przychodów, który miałby zastąpić podatek CIT.

W związku z powyższym pragnę poinformować, iż w Ministerstwie Finansów nie są aktualnie prowadzone prace dotyczące wprowadzenia takiego rozwiązania. W kontekście ewentualnych prac dotyczących wprowadzenia – dla pewnej grupy podmiotów - podatku obrotowego w miejsce podatku dochodowego należy jednak zwrócić uwagę, iż Rzeczypospolita Polska zobowiązana jest do przepisów dyrektywy 2006/112/WE. Jak wynika z art. 401 tej dyrektywy, państwa członkowskie nie mogą wprowadzać podatków, które posiadają charakterystyczne cechy podatku obrotowego. Cechy takie określił Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Za niezgodne z prawem unijnym uznawane są zasadniczo podatki, które spełniają łącznie następujące warunki: dotyczą transakcji związanych z towarami lub usługami, są proporcjonalne do ceny tych towarów lub usług, są pobierane na każdym etapie procesu produkcji i dystrybucji oraz są nakładane na wartość dodaną towarów lub usług. Bez szczegółowych założeń propozycji podatku obrotowego trudno jest zatem ocenić, czy proponowany przez ZPP podatek nie naruszałby przepisów dyrektywy 2006/112/WE.

Niezależnie od powyższego wskazać jednak należy iż zaadresowanie takich przepisów tylko do podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego naruszałoby konstytucyjną zasadę równości podatników wobec prawa podatkowego.

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
2. Biuro Ministra – w gmachu

J. P. Goszociński
Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU

Jarosław Neneman